

## Zoznam identifikovaných nedostatkov pri kontrole verejného obstarávania:

1. **Nesprávne určená predpokladaná hodnota predmetu zákazky**, t.j. predpokladaná hodnota nevychádza z trhových cien.
2. **Predpokladaná hodnota zákazky nebola určená podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk.** Na výpočet predpokladanej hodnoty zákazky je potrebné urobiť prieskum trhu u minimálne 3 potenciálnym dodávateľoch.
3. **Porušenie základných princípov verejného obstarávania** vyplývajúcich z § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.
4. Podmienky účasti vo verejnom obstarávaní, ktoré verejný obstarávateľ určil neboli **zhodne uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných podkladoch.**
5. Požiadavka, aby uchádzači, ktorí preukazujú osobné postavenie podľa § 26 zákona o verejnom obstarávaní prostredníctvom § 128 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, **predložili súčasne aj doklad o oprávnení podnikat'**. Predmetná požiadavka je však v rozpore s § 26 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, pretože nie je možné požadovať od uchádzačov, ktorí preukazujú splnenie podmienok účasti potvrdením úradu, predloženie dokladu o oprávnení podnikat', vzhľadom na to, že predmetné potvrdenie úradu plne nahrádza všetky doklady vyžadované v § 26 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, a teda aj doklad o oprávnení dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu.
6. Pri podmienke účasti podľa § 27 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní - **vyjadrenie banky alebo pobočky zahraničnej banky** je potrebné už v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania riadne špecifikovať všetky okolnosti, ktoré majú byť predmetom tohto potvrdenia, vrátane časového obdobia, na ktoré sa má potvrdenie vzťahovať.
7. **Požiadavka na preukázanie neprimerane vysokého obratu. Prehľadom o celkovom obrate alebo prehľadom o dosiahnutom obrate v oblasti, ktorej sa predmet zákazky týka**, najviac za posledné tri hospodárske roky, za ktoré sú dostupné v závislosti od vzniku alebo začatia prevádzkovania činnosti, je nevyhnutné aplikovať princíp proporcionality podmienok účasti, ktorých preukázanie verejní obstarávatelia požadujú, nakoľko za primeranú možno považovať hodnotu obratu predstavujúcu maximálne trojnásobok priemerného ročného obratu vzhľadom k výške predpokladanej hodnoty zákazky. Pri stanovení predmetnej podmienky účasti je potrebné zohľadniť aj trvanie zákazky, z ktorého sa vychádzalo pri určovaní jej predpokladanej hodnoty, a to v zmysle nasledovného prepočtu: (predpokladaná hodnota zákazky / počet predpokladaných mesiacov na plnenie zmluvy) x 3 (optimálny trojnásobok) x 12 (mesiacov v roku)).
8. **Uznanie nepotvrdených referencií.** Zákon o verejnom obstarávaní v ustanovení § 28 ods. 1 taxatívne stanovuje doklady na preukázanie technickej alebo odbornej spôsobilosti. Pod písm. b) v bode 1 je uvedené, že ak je odberateľom verejný obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí tento verejný obstarávateľ a v bode 2 je uvedené, že ak odberateľom je iná osoba ako verejný obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí odberateľ, a ak nie je možné predložiť dôkaz o plnení od odberateľa (iného ako je verejný obstarávateľ) uchádzač, resp. záujemca predloží vyhlásenie o ich uskutočnení. Z uvedeného vyplýva, že zákon o verejnom obstarávaní v § 28 ods. 1 písm. b) nepožaduje potvrdenie referencií iba v prípade, ak referencie nie je objektívne možné potvrdiť zo strany odberateľa, t. j. osoby inej ako verejný obstarávateľ. Verejný obstarávateľ, resp. obstarávateľ má povinnosť skúmať, či **potvrdenie odberateľa** nebolo možné získať. Ak je teda uchádzačom alebo záujemcom predložená referencia potvrdená len samotným dodávateľom – osobou inou ako verejný obstarávateľ, je v plnej zodpovednosti príslušného verejného obstarávateľa, resp. obstarávateľa, preskúmať, z akého dôvodu ju nepotvrdil odberateľ tak, ako to ukladá § 28 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní. V zmysle princípu hospodárnosti a efektívnosti ustanoveného v § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní je v takýchto prípadoch vhodné **uplatniť inštitút vysvetlenia prípadne doplnenia už predložených dokladov** podľa § 33 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.
9. **Neuplatnenie inštitútu vysvetlenia, resp. doplnenia predložených dokladov (§ 33 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní).** Uplatnenie predmetného inštitútu je tiež na mieste v prípade akýchkoľvek formálnych nedostatkov a nejasností dokladov predložených na účely preukázania splnenia podmienok účasti. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ je preto povinný venovať náležitú pozornosť všetkým dokladom, ktoré uchádzač, resp. záujemca predkladá na účely preukázania splnenia týchto podmienok

účasti a v prípade akýchkoľvek nejasností, či pochybností o splnení predmetnej podmienky účasti, je povinný náležite predložený doklad preveriť. Požiadať o vysvetlenie/doplnenie predložených dokladov je v istých prípadoch povinnosťou verejného obstarávateľa a obstarávateľa, pričom tento inštitút je vhodné uplatniť najmä v prípadoch, keď okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že ide o také informácie uvedené v rámci dokladov preukazujúcich splnenie podmienok účasti, ktoré by bolo možné vysvetlením jednoducho objasniť, prípadne dovysvetliť. Využitie predmetného inštitútu je opodstatnené aj vzhľadom na potrebu zabezpečenia princípu hospodárnosti a efektívnosti verejného obstarávania, ktorý predpokladá získanie najlacnejšej ponuky, resp. ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, teda zabezpečenie, aby sa verejné prostriedky vynakladali čo najhospodárnejšie.

10. **Požadovanie predloženia referencií za každý rok samostatne a v každom roku v určitej požadovanej zmluvnej cene.** Predmetná požiadavka je zároveň v rozpore s princípom nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov podľa § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, pretože takto stanovenou požiadavkou môžu byť diskriminovaní tí záujemcovia alebo uchádzači, ktorí sú schopní preukázať dodávky tovarov, poskytnutých služieb za obdobie predchádzajúcich troch rokov alebo uskutočnených stavebných prác za obdobie predchádzajúcich piatich rokov spolu, teda v súlade s § 28 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, avšak nie sú schopní tieto uskutočnené dodávky preukázať vo vzťahu k takejto požiadavke. Ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní **taxatívne určuje, aké doklady a za aké obdobie možno v rámci splnenia podmienok účasti týkajúcich sa technickej alebo odbornej spôsobilosti od záujemcov alebo uchádzačov vo verejnom obstarávaní požadovať.**
11. **Uznanie príručky kvality za dôkazy rovnocenné opatreniam na zabezpečenie kvality podľa požiadaviek na vystavenie certifikátov podľa § 29 a § 30 zákona o verejnom obstarávaní.** V súvislosti s požiadavkami na predloženie **certifikátu systému riadenia kvality a certifikátu systému environmentálneho manažérstva** je potrebné upozorniť na skutočnosť, že za dôkazy rovnocenné opatreniam na zabezpečenie kvality podľa požiadaviek na vystavenie certifikátov podľa § 29 a § 30 zákona o verejnom obstarávaní jednoznačne **nemožno považovať príručku kvality, resp. príručku environmentálneho riadenia, žiadosť o certifikáciu, ani potvrdenie, ktoré preukazuje, že žiadateľ je v konaní o udelenie certifikátu.** Okrem toho vyžadovanie samotného certifikátu zavedenia systému riadenia kvality podľa § 29 zákona o verejnom obstarávaní alebo certifikátu systému environmentálneho manažérstva podľa § 30 zákona o verejnom obstarávaní nie je správne, pretože ustanovenia § 29 a 30 zákona o verejnom obstarávaní stanovujú len ďalší spôsob preukazovania technickej a odbornej spôsobilosti v zmysle § 28 tohto zákona. Certifikát systému riadenia kvality podľa § 29 a certifikát systému environmentálneho manažérstva podľa § 30 zákona o verejnom obstarávaní teda nepredstavujú samotné podmienky účasti vo verejnom obstarávaní. Pri definovaní podmienok účasti v rámci technickej alebo odbornej spôsobilosti je vhodné sa odvolávať na príslušne ustanovenie § 28 zákona o verejnom obstarávaní, t. j. špecifikovať, v zmysle ktorého písmena predmetného zákonného ustanovenia je podmienka účasti spočívajúca v predložení predmetných certifikátov stanovená.
12. **Nerešpektovanie ustanovení § 34 ods. 1, 2 a 9 zákona o verejnom obstarávaní pri vypracovaní opisu predmetu zákazky.** Z predmetných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní pritom verejným obstarávateľom vyplýva povinnosť opísať predmet zákazky **jednoznačne, úplne a nestranne na základe technických požiadaviek** podľa prílohy č. 5 k zákonu o verejnom obstarávaní. Technické požiadavky pritom musia byť určené tak, aby bol zabezpečený rovnaký prístup pre všetkých uchádzačov a zabezpečená čestná hospodárska súťaž. **Opis predmetu zákazky musí byť vypracovaný odkazom na technické špecifikácie alebo na základe výkonnostných a funkčných požiadaviek, resp. ich kombináciou. Je neprípustné, aby sa technické požiadavky odvolávali na konkrétneho výrobcu, výrobný postup, značku, patent, typ, krajinu, oblasť alebo miesto pôvodu alebo výroby, ak by tým dochádzalo k znevýhodneniu alebo k vylúčeniu určitých záujemcov alebo výrobkov, ak si to nevyžaduje predmet zákazky.** Takýto odkaz možno použiť len vtedy, ak nemožno opísať predmet zákazky uvedeným spôsobom dostatočne presne a zrozumiteľne, a takýto odkaz musí byť doplnený slovami „**alebo ekvivalentný**“. V prípade, ak verejný obstarávateľ, resp. obstarávateľ spracuje opis predmetu zákazky prostredníctvom odkazu napr. na konkrétneho výrobcu alebo výrobok v zmysle § 34 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní, musí byť schopný preukázať, že odvolanie sa na konkrétneho výrobcu alebo výrobok si predmet zákazky vyžaduje, čo je jednou z podmienok na vznik možnosti uplatnenia postupu podľa tohto ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní.

13. **Posudzovanie splnenia podmienok účasti v rozpore s podmienkami stanovenými v oznámení o vyhlásení VO a v súťažných pokladoch, resp. vo výzve na predkladanie ponúk.** Podmienky účasti uvedené verejným obstarávateľom v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných pokladoch **sú záväzné pre ďalšie posudzovanie a vyhodnocovanie podmienok účasti.**
14. **Vylúčenie uchádzačov pre formálne nedostatky.** K vylúčeniu uchádzača z procesu verejného obstarávania by mali verejní obstarávatelia a obstarávatelia pristúpiť až po dôkladnom zhodnotení a preskúmaní všetkých relevantných skutočností, nakoľko **vylúčenie predstavuje najtvrdší zásah do práva zúčastniť sa verejného obstarávania a môže tiež predstavovať popretie jedného zo základných princípov zákona o verejnom obstarávaní, a to princípu hospodárnosti verejného obstarávania.** Verejní obstarávatelia by preto mali využiť všetky možnosti na preskúmanie skutočností, či uchádzač alebo záujemca určenú podmienku alebo požiadavku splnil a nevylúčiť ho z procesu verejného obstarávania bez preverenia tejto skutočnosti. Takéto možnosti preskúmania pre verejných obstarávateľov a obstarávateľov upravujú ustanovenia § 33 ods. 6 a § 42 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, upravujúce inštitút vysvetlenia a doplnenia dokladov predložených na účely preukázania splnenia podmienok účasti a inštitút vysvetlenia ponuky. Uvedené inštitúty predstavujú významný nástroj hodnotiaceho procesu, umožňujúci odstrániť prípadné pochybnosti o splnení vyhodnocovaných podmienok a požiadaviek v prípadoch, keď tieto nie je možné jednoznačne posúdiť.
15. **Nedodržanie lehoty na podpis zmluvy s víťazným uchádzačom** podľa § 45.
16. **Podpísaná zmluva nezodpovedá súťažným podkladom alebo ponuke uchádzača.**